

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep

0030 OSLO

Vår saksbehandler / telefon:
Lars Gustavsen
33 37 11 52

Deres referanse:

Vår referanse:
2017/6000
Arkivnr: 755

Vår dato:
26.01.2018

Høring - forslag til endring i vergemålsforskriften § 26 - heving av beløpsgrensen for når fylkesmannen skal forvalte midler tilhørende personer med verge

Det vises til brev fra Justis- og beredskapsdepartementet av 27.10.2017 vedrørende ovennevnte forslag til endring av vergemålsforskriften § 26. Frist for å avgi høringssvar er oppgitt til 27.01.2018.

I forslaget fra departementet fremgår det at beløpsgrensen på 2G i dagens vergemålsforskrift § 26 foreslås hevet til 4G.

Innledningsvis vil det bemerkes at vergemålslovens krav til fylkesmannens samtykke ved bruk av kapital gjelder uavhengig av om det er vergen eller fylkesmannen som forvalter de finansielle eiendelene, jf. vergemålsloven § 37 siste ledd siste punktum. En eventuell heving av forvaltningsgrensen medfører således ingen lovmessig endring i forhold til at Fylkesmannen skal kontrollere bruken av midlene. Erfaringsmessig ser vi imidlertid at vi mottar svært få søknader om bruk av kapital når vergen forvalter midlene. Vi har ingen grunn til å tro at det ikke benyttes kapital i like stor utstrekning som når de finansielle eiendelene forvaltes av fylkesmannen, og mest sannsynlig foretas det svært mange transaksjoner i strid med vergemålsloven § 37 siste ledd siste punktum. Dersom forvaltningsgrensen økes vil dette innebære at større beløp vil kunne administreres av vergen uten at lovens intensjon med at fylkesmannen skal kontrollere bruken i praksis blir fulgt. Konsekvensene av dette anses størst for de mindreårige da vergene for de voksne stort sett er underlagt regnskapsplikt, slik at transaksjonene iallfall kan kontrolleres i ettertid.

Departementet legger til grunn at den statistiske risikoen for tap på grunn av vergens handling, er liten. Fylkesmannen er ikke kjent med at det foreligger noe statistikk rundt dette temaet. Ut i fra søknadene som behandles ser vi at det er god grunn til å ha en viss kontroll i forhold til vergens bruk av kapital, og dette gjelder spesielt i forhold til foreldreverger. Som ovennevnt har vi liten mulighet til å kontrollere at den mindreåriges midler faktisk brukes i samsvar med vedkommendes interesser, og vi har heller ikke foretatt noen egnethetsvurdering av foreldrevergene. Flere av de mindreårige har dessuten fått erstatninger som er ment å vare livet ut, og vi ser dessverre at vergene i enkelte tilfeller bruker opp pengene på kort tid. Slik vi ser det er 4 G et betydelig beløp for en mindreårig, og risikoen for misbruk og tap anses å være svært reell, spesielt i tilfellene hvor vergen ikke har regnskapsplikt.

Når det gjelder departementets henvisning til minste inngreps prinsipp og medbestemmelsesretten kan vi ikke se at dette vil ha relevans i forhold til forvaltningsgrensen. Lovgiver har utelukkende lagt seg på sikkerhet når det gjelder forvaltning, og legger opp til innskudd på konto uavhengig av om det er Fylkesmannen eller vergen som forvalter midlene. Vi opplever imidlertid at betingelsene på kapitalkontoene er dårlige sett i forhold til hva vergene kan forhandle seg til selv, men da anses det viktigere å etablere bedre avtaler med bankene enn å heve forvaltningsgrensen. Vi opplever også at vergemålslovens bestemmelser om medbestemmelsesrett etterleves i langt mindre grad når vergene styrer selv. I tilfeller hvor foreldrevergene sparer til sine barn er det dessuten adgang til å bestemme at midlene skal brukes eller forvaltes på en bestemt måte i medhold av vergemålsloven § 95.

Som det fremgår ovenfor er Fylkesmannen uenig i departementets forslag om å heve forvaltningsgrensen. I alle fall med den begrunnelsen som gis. Dersom departementet ønsker mer medbestemmelsesrett anses det bedre å åpne for alternative forvaltningsformer for de med størst formuer, som f.eks. fond, eiendom m.m. Dagens avtale med vergemålsbankene bør dessuten endres/forbedres. Det eneste man oppnår ved å heve forvaltningsgrensen er å øke risikoen for misbruk/underslag av større beløp og overfor flere vergehavere.

Med hilsen
Juridisk avdeling

Per Arne Andreassen
avdelingsdirektør

Lars Gustavsen
fagsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.